

Vestenvindens poesi for fuld udblæsning

BILLEDVÆRK. Fremragende og meget smuk bog Thy Nationalpark

Af Michael Stoltze

Med en kystlinje på over 7.500 kilometer - længere end kysten om hele det forjættede Italien - er Danmark en stormagt hvad kysterne angår.

Og ikke nok med det. Den danske kyst, der med Johannes V. Jensens ord smiler så fager, er et festfyrværkeri af mangfoldighed: Klinter, klitter, klipper, sand, ral og rullesten. Grus, kalk, silt og ler. Her er alt, hvad hjertet begærer.

Det er ganske vist: Kysterne slår en kærlig krans om vores land, og de er både til det vilde og det blide. Danmark ligger i klodens vestensvindsbælte, og lige der, hvor Jylland krummer sin ryg mod den stride nordvestenvind, er det vildskaben, der hersker. Så vildt, at 1/3 af Thy fra Hanstholm til Thyborøn i 2008 blev indviet af statsminister Anders Fogh Rasmussen som Danmarks første Nationalpark.

Det er vildmark, så man tror, det er løgn: Vidtstrakte klitheder, trompeterende traner, fløjtende spover, brunstige kronhjorte, klitter, moser, blæst og eftertragtede bølger, som verdens bedste windsurfer-ekvilibrister valfarter til. *Cold Hawaii*, kaldes kysten ved Klitmøller, hvor vovehalsene i isolerende dragter kaster sig ud i de vildeste bølger for at udføre deres kunst i elementernes rasen.

Hvis Danmark skulle have en nationalpark måtte den ligge dér. Den var nærmest grydeklar, så den blev helt naturligt den første af de 5 nationalparker, vi har besluttet at etablere i Danmark. Og nu har den vilde nationalpark fået sit helt eget pragtværk af en bog.

Og hvilken bog! Hvis man lever i den vrangforestilling, at Danmarks provinser er den rene ruin af Udkantsdanmark, forfald og rådne bananer, skal man bare bladre lidt i *Nationalpark Thy - natur i særklasse*. Hold da op! Her er billeder i særklasse og billeder fulde af overraskelser. Fotografen hedder Jens Kristian Kjærgaard. Han er født og opvokset på Mors, hvor han fra barndommen af fik egnens natur ind under huden. Den natur videregiver den beskedne revisor og udkantsborger nu forbilledligt til et større publikum.

Kjærgaard har nærmest magiske evner med sit kamera. Han kan fotografere et sort firben, så det ligner en komodovaran og et markfirben så det fremstår som en blanding af en kostelig juvel og en drabelig drage. Her er vejr, stemninger, bær, svampe, fugle, sommerfugle, lys, vind, sand og klitter. Og så er der drabelige bunkers, som både minder os om menneskets dårskab og landets forvandling: De dystre, grå kolosser, der ligger på stranden eller ude i havet, har egentlig ikke flyttet sig (anden en nedad, altså!) siden krigen. Men det har det Danmark, som havet æder af. Det er på de kanter vandret 50-100 meter mod øst siden krigen.

Bogens 358 billeder rummer en skøn blanding af hav, landskaber, planter, dyr, vind og vejr og mennesker i naturen. Fotografen kommer i sjælden grad godt rundt om det hele uden at gå på kompromis med billedkvaliteten. Her er naturfænomener, ånd og oplevelser med drama, når en sule suser over det oprørte Vesterhav og bølgerne hamrer mod molen og kastes i vejret som i en eksplosion, eller poetisk blidhed, når de sarte tranebærplanters blomsterknopper nikker til hinanden.

De vidunderlige billeder ledsages af små, fortættede tekster, som er skrevet af naturvejlederen Karsten Bjørnskov. Teksterne er skrevet med stor poetisk indlevelse

af én, der virkelig kender til. De små tekster emmer af begejstring og viden og understøtter dette mesterværk af en fotobog om Danmarks første nationalpark.

Nationalpark Thy - natur i særklasse er andet og mere end en ualmindelig flot fotobog. Der er også et signal til os selv og vores store omverden om, at Danmark vitterligt *har* storslået og magisk natur at byde på, selv om vi er et lille, tætbeholdt og meget udnyttet kulturland. Og dét er måske det allervigtigste: At vi åbner øjnene for de naturværdier, vi har, passer på dem og endda arbejder for, at Danmark i fremtiden får mere og bedre natur, så vi på den måde reparerer lidt på alt det, vi har sat over styr gennem tiden.

Denne bog viser mere end med 10.000 ord, hvor meget, den indsats er værd.

Jens Kristian Kjærgård og Karsten Bjørnskov, 2011: Nationalpark Thy - natur i særklasse. Forlaget Vestenvind. 344 sider og 358 fotos. kr. 369,00.